

Identifiering av avlidna

– metodik , rättssäkerhet och internationellt samarbete

Jens Ulander
DVI-samordnare

Gisela Pettersson
Rättsläkare

RÄTTSMEDICINALVERKET

Hur går det till?

- I vardagen kan de flesta avlidna identifieras visuellt, dvs genom jämförelse med en identitetshandling (pass, ID-kort)
- Om visuell identifiering inte är möjlig säkerställs identiteten genom säkra metoder:
 - Tandstatus
 - DNA
 - Fingeravtryck

Det görs omkring 500 polisiära dödsfallsärenden per år i Sverige
MEN...

Omvärld

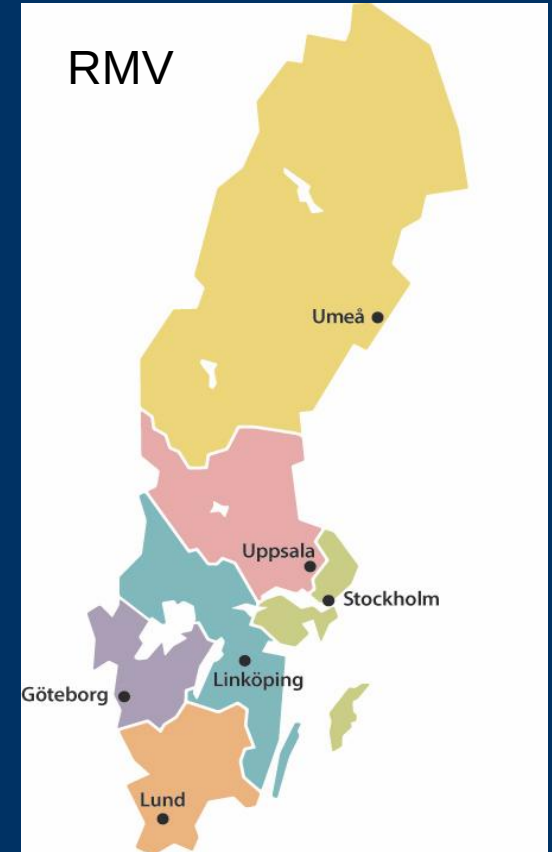

Disaster Victim Identification (DVI)

- Standardiserad metod för identifieringsarbete efter händelse med t ex många avlidna – exempelvis olycka, naturkatastrof eller kriminell-/terrorhandling.
- Reglerat av Interpol sedan 1984 – metoden internationell.
- Ger tydlig struktur vid komplex händelse.
- Polisen beslutar om och styr DVI-insatsen.
- I Sverige: tät myndighetssamverkan mellan Polisen och Rättsmedicinalverket.
- Stort fokus på de anhöriga – genomsyrar insatsen.

Organisation

- Sverige har
 - 4 polisiära ID-lag
 - 6 rättsmedicinska enheter

Lagstöd och annan reglering

- Identifieringsarbetet stödjer sig bl a på författningar och styrdokument:
 - Begravningslag, SFS 1990:1144
 - Lag (1995:832) om obduktion m.m.
 - Riktlinje 2020:33
 - SFS 1988:530 Förordningen om expertgruppen för identifiering vid katastrofer
 - HSLF-FS 2025:15 – Socialstyrelsens föreskrift om hantering av avlidna inom hälso- och sjukvården
 - Rutiner enligt metodstöd
 - Interpols DVI-Guide
- DVI-metoden ger en fastställd standard över dokumentation, rapportering och identifiering.

Två centrala begrepp

- **AM – Ante Mortem = före döden**

Uppgifter som samlas in om ett befarat dödsoffer, t.ex. tandjournaler, patientjournaler, dataslagningar, besök hos anhöriga m.m.

- **PM – Post Mortem = efter döden**

Uppgifter om en död kropp/kroppsdelen på anträffandeplatsen och på RMV.

Klassificering av händelse

- Öppen katastrof (tsunamin, Drottninggatan)
- Stängd katastrof (flyghaveri)
- Mixad katastrof (flyghaveri i köpcentrum)

DVI-faserna enligt Interpols guide

- **Fas 1: Katastrofplats**
Hantering av mänskliga kvarlevor och tillhörigheter.
 - **Fas 2: Post Mortem**
Detaljerad undersökning av mänskliga kvarlevor.
 - **Fas 3: Ante Mortem**
Insamling av saknade personuppgifter från olika källor.
 - **Fas 4: Reconciliation**
Jämföra AM- och PM-data, trolig matchning.
- ID Board**
En sammansatt grupp experter fastställer identiteten.

Kriterier för identifiering

Tre primära metoder

1. Tandstatus
2. Fingeravtryck
3. DNA
- (4. Ansiktsigenkänning)

Står på egna ben!

Sekundära metoder

- Medicinska fynd
- Signalementsuppgifter
- Information från familjemedlemmar

Behjälpligt för att bilda en hypotes om vem en avliden kan vara, vilket sedan bekräftas med primär metod.

Exempel på sekundära identifieringsmarkörer

- Tatueringar
- Piercingar
- Ärr
- Särdrag/missbildningar
- Medicinska implantat
- Omskärelse
- Ortopedkirurgiska material
- Ögon- och hårfärg
- Appendix J/N

Varför DVI?

- Visuell identifiering går inte att lita på till följd av skador, förruttnelse, alltför många avlidna, kaosfaktorer m.m.
- Går inte till som på TV eller film!
- ID behövs för att bedriva en ev. förundersökning.
- Juridiskt avslut för den avlidnes ekonomiska person (afterlevande, folkbokföring m.m.).
- Med DVI-metodiken får man en säkerställd identifiering.
- Rätt kropp ska lämnas ut till rätt familj!

Disaster victim recovery booklet

- Fylls i på plats.
- Följer med kropp/kroppsdel.
- PM-nr är kroppens **tillfälliga identitet** till dess att personens/kroppsdelens identitet är fastställd.

DISASTER VICTIM RECOVERY BOOKLET

Post Mortem	DVI Team Country Code	Unique Reference Number	Scars Reference (if required)
PM	46	5324	A

Victim's Body/Body Part

Additional References
Bredd överall med märkning "Svenska Räddningsbevakare"
på vänster bröst.
Girds 26-29 anslutades i anslutning till kroppen.

Fas 2: Post Mortem

- DVI-kriminaltekniker arbetar sida vid sida med rättsläkare och rättsmedicinska assistenter.
- Alla kroppar och kroppsdelar undersöks enligt beslutad arbetsordning.
- Avisitering, fingeravtryck, ev. CT-undersökning, rättsodontologisk undersökning, DNA, yttre och ev. inre undersökning av kroppen.

Fas 3: Ante Mortem

AM-data

- Signalement
- Fotografier
- Kläder
- Smycken
- Tandvårdsjournaler
- Patientjournaler
- Jämförande DNA från anhöriga
- Fingeravtryck från den saknade
- DNA från den saknade (biobank, tandborste, rakhyvel m.m.)

Polisen

	Place of Date of
	Fingerprint expert Reasons:
	DNA scientist Reasons:
	Odontologist Reasons:
	Police Investigator Reasons:
	Pathologist Reasons:
	Anthropologist Reasons:
	Other: Reasons:

RÄTTSMEDICINALVERKET

Källa:
Interpol

Rättsodontolog
(Tandläkare, RMV)

Fingeravtrycksexp
(NFC)

CERTIFICATE OF IDENTIFICATION

MISSING PERSON			AM forms enclosed
Family name			AM No.
First name(s)			Nationality
Street / No. Postcode / Town State / Country			Date reported missing
Date of birth	Day Month Year		
HUMAN REMAINS			PM forms enclosed
Site of body examination			PM No.
Police agency			Date
Name Street / No. Postcode / Town State / Country Phone / Email			
According to the data here enclosed the above human remains have been IDENTIFIED as the above missing person. Identification was based on			
(see comparison report)			
Authorised signature	Reviewed by:	Place and date	
Type the name		Signature	
Stamp or logo / Director: Victim Identification		Place and date	
		Signature	
Stamp or logo / Local authority		Place and date	
		Signature	

[EN] Version 2013

2 of 2

Rättsgenetiker
(DNA, RMV & NFC)

Rättsläkare
(RMV)

RÄTTSMEDICINALVERKET

Efter fastställd ID: repatriering –
återförandet till hemlandet

Jens Ulander
DVI-samordnare

Gisela Pettersson
Rättsläkare

RÄTTSMEDICINALVERKET